

Alytuje paminėtos partizano Juozo Janulevičiaus mirties metinės

Kovo 18-osios lietingą pirmadienio rytą grupė alytiškių ir Alytaus miesto Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos moksleiviai, nešini vėliavomis, nuo Daugų gatvėje esančių kapinių pagrindinių vartų patraukė kapinių taku link Dainavos apygardos partizanų memorialo ir jame esančios partizano Juozo Janulevičiaus kapavietės. Jo šeimos nariai, artimieji, Lietuvos šaulių sąjungos bei Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos atstovai, bičiuliai susirinko

pagerbti partizaną Sapną, kuris mirė lygiai prieš metus.

Partizano metinių minėjimo organizatorius – Lazdijų rajono savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Vytuolis Valūnas teigė gerai pažinojęs mirusį partizaną.

„Man asmeniškai Juozą Janulevičių teko pažinti daug metų, daug bendravome, teko dalyvauti renginiuose. Juozas Janulevičius-Sapnas buvo tikras Lietuvos partizanas, kovojęs Dainavos apygardos, Šarūno

rinktinių, Mindaugo tėvūnijoje. Jis su kitais bendražygiais gyveno ir slapstėsi bunkeriuose, miškuose, kovojo. Į jį priešai šaudė, jis irgi šaudė. Šis žmogus mūsų tėvynei Lietuvai nusipelnė labai daug. Todėl ne veltui, kad ir šią lietingą dieną, praėjus lygiai metams po mirties, daug žmonių susirinko prie jo kapo paminėti šviesų atminimą“, – kalbėjo V. Valūnas.

Partizano atminimui buvo uždegta žvakelių, padėtos gėlių puokštės.

Gintaras LUČINSKAS

Juozas Janulevičius

Gimė 1930 metų rugpjūčio 12 dieną Lazdijų rajone, Semoškų kaime, smulkių ūkininkų šeimoje. Buvo vidurinis vaikas iš trijų ir vienintelis sūnus šeimoje. Todėl, pagal jo pasakojimus, labai anksti turėjo dirbti daug vyriškų darbų.

Mokėsi Padumblių pradinėje mokykloje. Pirmasis mokytojas buvo Motiejus Bigelis (šviesios atminties televizijos diktoriaus Gražinos Bigelytės tėvas).

(keliami į 6 psl.)

Alytuje paminėtos partizano Juozo Janulevičiaus mirties metinės

(atkelta iš 6 psl.)

Po to mokėsi Kapčiamiesčio gimnazijoje, bet tik apie 2 metus, nes tėvai neturėjo pinigų už mokslą dviem vaikams. Jam liepė dirbti ūkyje.

Kaimo jaunimas rinkdavosi pas kaimo batišuvį Benderavičių, ten ateidavo taisyti batų ir partizanai. Taip jaunimas ir prisijungė prie partizanų. Su jais buvo ir to batišuvio anūkas, kuris vėliau juos visus išdavė ir pardavė už 200 rublių Kapčiamiesčio sričiai Griaznovui (jis pats po to tėvams pasakė). 1950 metų lapkričio 1 dieną namus atvažiavo daug sričių ir jį suėmė. Tada Juozui buvo 20 metų.

Stribai suėmė visus to kaimo partizanus. Suimtieji Valašinas, Kerys, Nometka, Valenta ir Janulevičius buvo vedami į Veisiejų rajono MGB būstinę. Visą kelią juos mušė. Juos lydėjo ir kelios kaimo merginos, tarp jų ir Juozo jauniausia sesuo. Sakė – visi baltiniai buvo sukapti nuo mušimo ir permirkę krauju. Veisiesiuose MGB pastate (ir dabar tas namas yra) vėl mušė ir žiauriai kankino, kad išduotų likusius laisvėje partizanus, parodytų bunkerį – Juozas nieko neišdavė. Todėl jį vėl atvežė netoli namų, miške ir liepė vesti pas partizanus, jis ir vėl nieko neišdavė. Todėl išvežė į sunkesnes sąlygas Vilniuje, Lukiškėse. Kalėjo ilgai karceryje – iki pusės vandenio. Visus tuos partizanus nuteisė po 15 metų.

J. Janulevičius buvo išvežtas į am-

žino į šalo žemę – Magadano srities lagerį į anglies kasyklas. Darbas buvo labai sunkus, maisto labai mažai. Kaliniai mirdavo nuo išsekimo, ligų. Jų niekas nelaidojo, tik išnešdavo už aptvertos teritorijos. Tokie įšalę kūnai ir gulėdavo. Stalinui mirus, daug politinių kalinių paleido, todėl jis 1956 metų vasarą grįžo į namus. Jis buvo tiek iškankintas, išsekęs, kad jo neatpažino net mama. Jis pasisakė esantis pakeleivis ir ieško nakvynės. („Laukiau kol mama atsisės, nes ji vaikšto po virtuvę ir klausinėja, kur keliauju, o aš bijojau, kad ji nualps man prisipažinus. Ištariau: „Mama“, tik kai ji atsisėdo,“ – vėliau pasakojo Juozas.)

J. Janulevičius negalėjo Lietuvoje nei prisiregistruoti, nei dirbti, todėl, kad gautų darbo knygelę. Dirbo apie pusę metų Kaliningrado srityje su kitu likimo draugu Lissausku. Turėdamas darbo knygelę, atvažiavo pas vyriausiąją seserį į Lazdijus. Jai ir jos vyrui padedant, prisiregistravo ir galėjo išvykti mokyti į Kauno kino mechanikų mokyklą. Sėkmingai ją baigęs, dirbo Lazdijų rajone. Tuo metu po kaimus buvo vežiami kino filmai, juos atveždavo kino mechanikai ir dažniausiai juos rodydavo kaimo mokyklose.

Lazdijų rajono Teizų kaimo pradinėje mokykloje dirbo jauna mokytoja, baigusi Alytaus moky-

tojų seminariją. Susipažino, pamilovėsi ir sukūrė šeimą 1958 metais. Šeimoje gimė trys dukros, viena mirė dar kūdikis. Darbo kino mechanikui mažėjo, nes kaimuose statė kultūros namus, kurių salėse buvo stacionari kino technika. Todėl, sužinojęs, kad Alytuje mašinų gamykloje, kuri tada vadinosi „Ūkmašina“, reikalingi darbininkai ir dar galima užsisakyti kooperatinį butą, nusprendė ten įsidarbinti. Lanke vairuotojų ruošimo kursus ir sėkmingai juos baigęs įsidarbino Autotransporto įmonėje (ATĮ) ir ten dirbo iki pensijos.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, J. Janulevičius iš karto įsitraukė į Kraš-

to apsaugos kūrimą. Šaulių organizaciją, dalyvavo buvusių tremtinių ir politinių kalinių organizacijos kūrime. Saugojo Parlamentą. 1999 metais jam suteiktas Lietuvos kario savanorio statusas. Buvo TS-LKD partijos narys. Dalyvavo įvairiuose susirinkimuose, renginiuose, buvusių tremtinių ir politinių kalinių suvažiavimuose, paminklų žuvusiems už Lietuvos laisvę statybse. Iki pat mirties 2018 metais kovo 18 dienos buvo Lietuvos karys, didelis patriotas, visada pasiruošęs ginti Tėvyne.

Pagal tėvo ir jo sesers pasakojimus užrašė duktė Aurelija JANULEVIČIŪTĖ-GALKAUSKIENĖ

